

БТВ без зъби

2008-06-28 00:01:42

Ани Салич сядна на стола в студиото на новините на БТВ. Водещите се сменят, новините стават все по-филтрирани, като на държавна телевизия - официоз. Снимка: Булфото

В началото на юни БТВ стана на осем години, но за разлика от връстниците ѝ се оказа, че е останала без зъби. И редовният зрител схвана, че има нещо сбъркано в растежа ѝ. Вместо по-здраво да захвапва управляващите, олигарсите и мошениците (в повечето случаи те са нещо като 3 в 1), БТВ все повече им служи като микрофон.

Телевизията изкара успешен последен сезон - „Мюзик Айдъл“, „Форт Бояр“, „Великолепната шесторка“ и „Ясновидци“ ѝ донесоха златни медали в надпреварата с конкурента Нова ТВ. Успоредно с това обаче първата частна национална телевизия у нас е на път да изгуби три важни (за зрителите и рекламодателите) битки – за доверието в новините, наличието на сериозна публицистика и спортни събития от световна величина.

Новините на телевизията, която е собственост на световния медиен магнат Рупърт Мърдок, са добре филтрирани, така че да не съобщават нито един факт, неудобен за определени хора по върховете на властта (например за посещението на президента Първанов в Симитли), а сутрешният блок с водещ Николай Бареков, се е превърнал в място, от което политици и бизнесмени си създават имидж или правят изявления, без да им бъде зададен нито един неудобен въпрос (така беше с гостуването на Първанов преди седмица или на Васил Божков неотдавна). Излиза, че една уж модерна медия вместо независима телевизия, е рупор на политически и бизнескръгове.

Финалистите на „Мюзик Айдъл“ - успешно шоу, но не е достатъчно за авторитета на една телевизия. Снимка: Булфото

Календар на новините

Новинарските емисии на Мърдоковите подчинени продължават да са най-гледани. Но и най-критикуваните, заради все по-открития флирт с властта. За запазване на рейтинга медията приложи нов подход (поне за родните телевизии) пусна БТВ Новините – I емисия от 19 часа, а централната емисия или т.нар. БТВ Новините – II емисия запази традиционния си старт в 19,30 часа. Разделението между „тренировката“ и „оригиналните“ новини е „Малък коментар“ (прави се от деца, в повечето случаи набори на тв канала). Чрез нестандартния прием БТВ надхитри закона, който не позволява реклами по време на информационните емисии – увеличи новините, но ги раздели на две части и пусна рекламни блокове около „малкия коментар“. Освен това изпревари и „Календар“ на Нова ТВ, който започва в 19,15 часа. Медийните специалисти винаги се целят в лоялната аудитория и затова гледат не само да приковат вниманието ѝ, но и да го задържат. На всяка цена, дори с подобни хитрини. Според данни на ТВ План/ТНС, публикувани в пресата, централната емисия новини на БТВ плавно спада. Така от 20,9% рейтинг и 52 % пазарен дял преди две години, сега тя има 17,5% гледаемост и 46% дял. Грубо казано е загубила над 200 000 зрители. Спадът е валиден и за аудиторията на Канал 1, която въпреки миналогодишния си възход, е оредяла с около 150 000 души. С толкова е увеличил почитателите си централния „Календар“ на Нова тв. Неговият пазарен дял през 2006 г. е бил 20,5%, а вече е над 24%. Във вечерните новини БТВ продължава да е лидер, а Нова тв – леко подобрява резултатите си. Двете емисии не са в директен сблъсък, може би заради разликата на излъчване от час и половина.

Малък коментар

Защо обаче бТВ хем продължава да е лидер, хем губи аудитория на новините си?

Николай Барекков. Снимка: Булфото

Най-вероятно заради беззъбие. Телевизията, зад която неофициално стои рекламният олигарх Красимир Гергов, нахакано показва, че са й прерязали пъпната връв с политическото безпристрастие. И е прихванала модела на най-стария тв канал – БНТ. Освен брой зрители и пазарен дял има още нещо много важно – доверие на зрителя към новините. За него трябва специално проучване, което може да покаже нелицеприятни неща за бТВ. Загубата на доверие малко по-бавно прелива в загуба на зрители. Но така или иначе зрителят вече възприема бТВ като официоз на властта, от когото не могат да се очакват изненади.

Новините на първата частна национална тв отдавна са избутали романтичния си период. С него са загубили и остротата към управляващите.

Съвкуплението между медии и политика е най-ярко в сутрешния блок. Всяка „Тази сутрин“ Николай Барекков (наложен за лицето на политическата журналистика в бТВ) демонстрира завидни заигравания със силните на деня. Бившият водещ от телевизия „Европа“ вече нито е толкова напорист, нито е „опасност“ за събеседниците си. Вместо сериозен политически журналист, коректив на властта, той е непретенциозен събеседник, подходящ с еднаква сила и за някое следобедно женско предаване.

Не са случайни редовните сутрешни визитации при Барекков на софийския кмет Бойко Борисов. Самият той бракосъчета преди две години водещия и майката на детето му Евгения в кабинета си. Двойката направи същото упражнение миналия уикенд, само че в църква. Бракосъчетанието създаде работа не само на жълтите издания, но и на „сериозната“ преса. Последната едвам смогна да изпише имената на всички политици (предимно от управляващата коалиция), стекли се да уважат младото семейство. За разточителството на купона, на който са пели Кети Гарби, Весна Змиянац и т. н. поп-фолк величия срещу 66 000 евро, по-добре да не се коментира. Все пак булката е от най-заможните пловдивски родове.

Църковната венчавка на Барекков, една година след като кмета Борисов го ожени в кабинета си.

Снимка: Булфото

По нареждане на пловдивския митрополит Николай всички църкви в града под тепетата били камбаните си в един и същи час. В сайта на бТВ пише, че подобна традиция се изпълнява само за царски особи.

Събеседването рано сутрин с Барекков е на изключителна почит сред политическия елит на страната. Безспорното доказателство се разигра преди десетина дни, когато дори президентът Георги Първанов се появи в „Тази сутрин“. Главнокомандващият беше без вратовръзка и с разкопчана риза, сякаш е отишъл при приятел на размисъл. Така, вместо да се отбранява от журналистически въпроси, в неформална обстановка той оповести вижданията си за мажоритарната избирателна система, докато премиерът Сергей Станишев бе в САЩ. При гостуването на президента Барекков успя виртуозно да се подмаже и на събеседника си, и на отсъстващия неформален лидер на ГЕРБ като каза нещо като: „Така нареченото непослушно дете в политиката - Бойко Борисов - се съобразява единствено с вас.“ След случката в „Уикенд“ пусна статия със заглавие „Ще забременее ли Барекков след интервюто с Първанов?“

Няколко дни по-късно скромният тв водещ за пореден път „интервюира“ кмета Борисов и го попита дали е гледал епохалното интервю с Георги Първанов. Кметът отговори нещо от сорта на „Може ли да не го гледам, все пак е при Бареков?“

Защо страшилището за политиците Бареков отстъпва мястото си на кмета, президента или Васил Божков, когато му гостуват? Явно го прави само за оригинални VIP-персони.

„Тази сутрин“ обаче, според пийпълметрията, продължава да е с най-висок рейтинг в сутрешния пояс, разработен всъщност от Милен Цветков със „Здравей, България“ по Нова телевизия. Въпреки че ги делят пунктове, предаването на Лора Крумова и Георги Коритаров пък най-бързо увеличава аудиторията си. Но зрителят няма избор – или сутринта с Бареков, или с манипулациите на Коритаров, който е тема за отделен разговор.

Реално: В десетката

„Сеизмограф“ на Светла Петрова се оказва публицистичното предаване – единак по бТВ (ако не броим „бТВ репортерите“ и „Бизнесът“). Петрова имаше краткотрайни залитания по „Пирамида“, която определено не се оказа нейната писта. Бившата радиожурналистка обаче убеди ръководството на медията да не изхвърля съботната ѝ рубрика от програмата. Дали защото се умори, дали защото ѝ стана скучно, но Светла Петрова вече не изненадва нито с някоя новина, нито с някой събеседник, който може да каже нещо скандално. Опитите „Сеизмограф“ да бъде освежен с нови рубрики по-скоро ще изиграят ролята на упойка, която не хваща, и иглата ѝ трябва тормози зрителя всеки уикенд.

Президентът Първанов с разкопчана риза без връзка при Бареков. Снимка: от тв-екрана
Този сезон публицистиката на Мърдоковата телевизия претърпя сериозен провал, след като я напуснаха Иван Бедров и неговото „Реално“. Журналистът за кратко време се нареди сред професионалистите с остроумните си, бързи и адекватни реакции, но предпочете да споделя личната си позици в своя блог и в проходащата Re:TV. Телевизията е на издателя на вестниците „Капитал“ и „Дневник“ Иво Прокопиев, който е и конкурент на Краси Гергов.

Обеззъбяването на публицистиката по бТВ не е от вчера. Бедров зае овакантеното място на „В десетката“ на Иво Инджев. Преди президентските избори в края на 2006 година журналистът зави, че си тръгва от медията, която допуска външен натиск. За всички беше ясно, че е уволнен – подал е оставка под натиск. От кого? Повод за това бе въпрос на Инджев за имотното състояние на Георги Първанов към социолога от БСП Михаил Мирчев. По-точно, дали е вярно, че държавният глава притежава апартамент за 100 000 евро на голям столичен булевард. Инджев направи уговорката, че информацията му е непроверена. Шефовете на телевизията побързаха да „уточнят“, че раздялата е по взаимно съгласие. „Въпреки големия си и безспорен професионален опит и заслужена популярност, водещият на авторитетното публицистично предаване „В десетката“ си позволи грубо нарушаване на журналистическата етика и основни принципи на сериозната журналистика“, каза в изявление изпълнителният директор Ал Парсънс, което направи от... Франция и очевидно не е бил наясно за какво предаване става дума. Седмица след това Комисията по журналистическа етика с пълно единодушие реши, че Инджев не е нарушил журналистическата етика. По-късно „случаят Инджев“ влезе в доклада на Държавния департамент на САЩ като пример за погазване на свободата на словото, но тази дребна подробност не беше обявена от българските медии, с изключение на в. „Сега“. В останалите вестници докладът се цитираше, но името на Инджев беше извадено, а оставено само това на репортера Васил Иванов, пред чийто апартамент гръмна бомба – другият случай, цитиран в обзора.

„Не смятам, че съм уволнен от бТВ, а от президента“, заяви тогава Иво Инджев. Той изрази

съжалението си, че върху телевизията “се оказва натиск, без тя да може да признае това”. Според водещия, в продължение на пет години президентът бойкотирал бТВ и то в резултат на професионализма на неговите съветници. Инджев обяви още, че е имало даже по-скандална ситуация преди това, когато са се опитвали да му пробутват теми и събеседници. Той отказал, но му оказвали натиск по корпоративен начин със звънене отгоре.

Зона спорт

Скъпи и рейтингови спортни права от големите национални телевизии напоследък отиват в кабеларките. Справка – не само Евро’08, което се излъчва от „Диема”, но и „Формула 1” ще напусне националния ефир. Тригодишният договор на бТВ за правата върху нея изтича в края на този сезон. От следващия скоростните надпревари по пистите ще следят зрителите на ТВ7 - кабеларката на бившия шеф на Общинска банка Любомир Павлов. Той надви бТВ и Нова ТВ и взе правата за следващите три години. Според неофициална информация срещу 2 млн. евро. Освен по ТВ7, където ще вървят състезанията и квалификациите, “Формула 1” ще има и по новия кабелен канал Cable Sport 7. Той е съвместен проект на Павлов с кабелния оператор Cabletel.

Павлов не крие апетитите си и към друга запазена марка на бТВ – Шампионската лига. Търговската национална телевизия има права да излъчва мачовете от нея и за сезон 2008-2009. Освен това бТВ има договор с друга спортна телевизия – „Ринг” (която неофициално също е част от медийната империя на Гергов) да излъчва някои от срещите на лигата.

Отсега е ясно, че наддаването за правата върху Шампионската лига ще е сериозно. Кабелните канали имат сериозни амбиции да развият програмната си схема, обогатявайки я с големи спортни събития. Основната причина е, че с тях, освен зрители, печелят и инвестициите на рекламодателите. Тенденцията правата да купуват по-малките тв канали (най-вече „Диема” и ТВ7) най-вероятно ще се запази. Нищо чудно спортът да доведе до размествания на пазара.

бТВ репортерите

Неотдавна жълтата преса тиражира нездравословни слухове, че заплатите в бТВ се бавят (а те и без друго не са никак високи, като същевременно са една от най-строгите пазените тайни на телевизията), а популярните лица заплашват, че ще си тръгнат. Освен това се очаквало и 50% съкращение сред репортерите, като първи щели да пострадат Ирена Маринова, Димитър Анестев и Костадин Караджов. Някои щели да попълнят редиците на Нова ТВ.

Ако прогнозата се окаже реална, то първата частна национална телевизия не само че ще загуби и малкото си млечни зъби, но рискува да остарее преждевременно и да остане напълно беззъба. Така, мълчаливата ѝ артикулация ще стане още по-предпочитана от властта.